

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

για την ολοκλήρωση του

Πρώτου Διεθνούς Επιστημονικού Εργαστηρίου

της Αγιορειτικής Εστίας

Το Σάββατο 10 Δεκεμβρίου 2016, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του Πρώτου Διεθνούς Επιστημονικού Εργαστηρίου της Αγιορειτικής Εστίας που πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο «Στέφανος Δραγούμης» του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού.

Κατά τη διάρκεια της έναρξης, ο Διευθυντής της Αγιορειτικής Εστίας κ. Αναστάσιος Ντούρος ανέγνωσε τον χαιρετισμό της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, με τον οποίο ο Οικουμενικός Πατριάρχης μεταξύ άλλων, επευλογεί την νέα προσπάθεια της Αγιορειτικής Εστίας: *«Από τῆς ἔδρας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εὐλογοῦντες τὴν διοργάνωσιν τοῦ Α΄ Διεθνοῦς Ἐπιστημονικοῦ Ἐργαστηρίου, εὐχόμεθα ὅπως, ταῖς πρεσβείαις τῆς Κυρίας Θεοτόκου, αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ στεφθοῦν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐκλεκτῶν ἐπιστημόνων καὶ ἐρευνητῶν ἀποκαλύψῃ καὶ ἐτέρας ἀγνώστους πτυχὰς τοῦ πολυεπιπέδου ἀγιορειτικοῦ βίου καὶ τῆς μακραίωνος ἀθωνικῆς ἱστορίας».*

Ακολούθως, ο Ιερομόναχος Νικόδημος Λαυριώτης, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αγιορειτικής Εστίας και εκπρόσωπος της Ιεράς Κοινότητας του Αγίου Όρους, χαιρέτησε την έναρξη των εργασιών διαβάζοντας τον Χαιρετισμό της Ιεράς Κοινότητας, *«Ἡ Ἱερά Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω ἀσμένως χαιρετίζει τὴν ἀναληφθεῖσαν νέαν πρωτοβουλίαν τῆς Αγιορειτικῆς Ἐστίας, ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐπιτυχῆ ὑπ' αὐτῆς ὀλοκλήρωσιν 10 Διεθνῶν Ἐπιστημονικῶν Συνεδρίων, τῆς διοργανώσεως τοῦ πρώτου Διεθνοῦς Ἐπιστημονικοῦ Ἐργαστηρίου, μὲ σκοπὸν τὴν παρουσίαν τοῦ πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ἐπιτελουμένου ἐπιστημονικοῦ καὶ ἐρευνητικοῦ ἔργου, ἀναφορικῶς μὲ τὴν Ἀθωνικὴν Μοναστικὴν Πολιτείαν, καὶ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ μοναδικοῦ Αὐτῆς συνόλου».*

Ο επίτιμος Διευθυντής της Αγιορειτικής Εστίας, κ. Δημήτριος Σαλπιστής ανέγνωσε τον χαιρετισμό του Δημάρχου Θεσσαλονίκης και Προέδρου του Δ.Σ της Αγιορειτικής Εστίας κ. Γιάννη Μπουτάρη, στον οποίο μεταξύ άλλων ο Δήμαρχος αναφέρει: *«Ἡ ἐπιστημονικὴ ἐρευνα γιὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος εἶναι ἀνεξάντλητη καὶ ἡ προβολὴ τοῦ σπουδαίου ἐρευνητικοῦ ἔργου γιὰ τὴν Ἀθωνικὴ Πολιτεία, εἶναι ἓνας ἐκ τῶν βασικῶν καταστατικῶν σκοπῶν τῆς Αγιορειτικῆς Εστίας καὶ εἴμαστε ἰδιαίτερα χαρούμενοι*

που έχουμε καταφέρει να παρουσιάσουμε τόσο σπουδαίο έργο στο τομέα αυτό, στα 16 χρόνια λειτουργίας της Αγιορειτικής Εστίας. Με τον ίδιο ενθουσιασμό θα συνεχίσουμε τη προσπάθεια αυτή και τα επόμενα χρόνια, και ο νέος θεσμός των Διεθνών Επιστημονικών Εργαστηρίων, επιβεβαιώνει με τον καλύτερο τρόπο τη διάθεση και τις προθέσεις μας».

Τέλος ο κ. Χαράλαμπος Αηδονόπουλος, Αντιπεριφερειάρχης - Συντονιστής της Π.Κ.Μ στο τομέα της Κοινωνικής Συνοχής – Προσφυγικού και Μεταναστευτικού, χαιρέτησε εκ μέρους του Περιφερειάρχη κ. Απόστολου Τζιτζικώστα, ενώ η κα. Αγαθονίκη Τσιλιπάκου, Διευθύντρια του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού, απηύθυνε μικρό χαιρετισμό.

Ακολούθως, ο κ. Κρίτων Χρυσοχοΐδης, Ομότιμος Δ/ντής Ερευνών του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών / Ε.Ι.Ε. και Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του Εργαστηρίου, αναφέρθηκε στους στόχους του νέου θεσμού της Αγιορειτικής Εστίας και στην επιστημονική «δυναμική» που μπορεί να αναπτυχθεί μέσα από τις εργασίες των Επιστημονικών Εργαστηρίων.

Κατά τη διάρκεια των διήμερων εργασιών, το κοινό είχε την ευκαιρία να ακούσει σημαντικές επιστημονικές ανακοινώσεις – εισηγήσεις γύρω από την επιστημονική έρευνα του Αγίου Όρους Η κορυφαία Βυζαντινολόγος κα. Mirjana Zivojinovic, αναφέρθηκε σε ιστορικά στοιχεία για τα κτήματα της Μονής Χιλανδαρίου στη Σερβία, ενώ ο καθηγητής κ. Μιχαήλ Κακούρος ανέπτυξε το θέμα των αντιγραφικών και βιβλιοδετικών εργαστηρίων στην Ιερά Μονή Διονυσίου κατά τον 17^ο αιώνα.

Τρία εν εξελίξει ερευνητικά προγράμματα παρουσιάστηκαν επίσης στο Επιστημονικό Εργαστήριο. Ο κ. Συμεών Πασχαλίδης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ και ο κ. Δημοσθένης Κακλαμάνος, Δρ Θεολογίας, ανακοίνωσαν το ερευνητικό Πρόγραμμα του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του ΑΠΘ που αφορά τη σύνταξη του Καταλόγου των Αγιολογικών Χειρογράφων των Βιβλιοθηκών του Αγίου Όρους ενώ η κα. Αγγελική Δεληκάρη, Επίκ. Καθηγήτρια της Μεσαιωνικής Ιστορίας των Σλαβικών Λαών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. αναφέρθηκε στα πρώτα αποτελέσματα της έρευνας για τα Σλαβικά τοπωνύμια και μικροτοπωνύμια στα έγγραφα των μονών του Αγίου Όρους. Η κα. Ναταλία Πούλου-Παπαδημητρίου, Αν. καθ. Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης του Α.Π.Θ. και ο κ. Πασχάλης Ανδρούδης, Λέκτορας Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. παρουσίασαν την πρώτη φάση της καταγραφής των κεραμικών από την Νίκαια (Iznik) σε Μονές του Αγίου Όρους (16ος - 17ος αιώνας), ένα ερευνητικό πρόγραμμα στο οποίο συνεργάζονται η Αγιορειτική Εστία και το Α.Π.Θ.

Μεγάλη ήταν η ποικιλία των εργασιών που ανακοινώθηκαν, οι οποίες κάλυψαν και πτυχές της έρευνας που δεν είχαν παρουσιαστεί κατά το παρελθόν στα Διεθνή Συνέδρια. Έτσι ο κ. Στέφανος Διαμαντής, Δασολόγος-Φυτοπαθολόγος, παρουσίασε με τους συνεργάτες του ένα πολύ ενδιαφέρον θέμα για το πλούσιο φυσικό περιβάλλον του Αγίου Όρους και συγκεκριμένα για την Βιολογική καταπολέμηση του έλκους της καστανιάς. Ένα έργο που διέσωσε την καστανιά του Αγίου Όρους.

Στον τομέα της Αρχιτεκτονικής, ο κ. Σωτήριος Βογιατζής, Δρ Αρχιτέκτων του Ε.Μ.Π. αναφέρθηκε στην έρευνα του για το Καθολικό της Ιεράς Μονής Μεγίστης Λαύρας, ενώ ομάδα αποτελούμενη από τους κ.κ. Γεώργιο Κουρή, Υπ. Διδ. του Α.Π.Θ., Λεωνίδα Κουρή, Adjunct Professor, University of Pavia, Italy και Μαρία Καραβεζυρόγλου – Weber Καθηγήτρια του Α.Π.Θ. αναφέρθηκαν στην πρωτότυπη έρευνα τους που αφορά τη διερεύνηση της σεισμικής επάρκειας των Βυζαντινών πύργων του Αγίου Όρους.

Ο κ. Χρήστος Καρύδης, Δρ. Προληπτικής & Επεμβατικής Συντήρησης Έργων Τέχνης, παρουσίασε την έρευνα του που αφορά την κεντητική στο Άγιον Όρος και πιο συγκεκριμένα "Τα άγνωστα" έργα του Ιωσήφ Φιλοθεΐτη, ενός νεότερου Αγιορείτη χρυσοκεντητή του 20ου αιώνα.

Στον τομέα της μουσικής, ο κ. Ιωάννης Λιάκος, Επίκ. Καθηγητής της ΑΕΑ Βελλάς Ιωαννίνων, αναφέρθηκε στα μουσικά χειρόγραφα της Μονής του Παντοκράτορος, ενώ ο κ. Δημήτριος Λιάκος, Δρ. Αρχαιολόγος της Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους παρουσίασε την κτητορική δραστηριότητα και δωρεές έργων τέχνης στο Άγιον Όρος (10ος - 16ος αι.): η "εικόνα" των επιγραφών.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι στο Πρώτο Επιστημονικό Εργαστήριο, παρουσιάστηκε μία ολόκληρη ενότητα με τίτλο «Το ερευνητικό πρόγραμμα της Ι.Μ. Ζωγράφου». Στην ενότητα αυτά παρουσιάστηκαν πολύ σημαντικές ανακοινώσεις για το έργο που γίνεται στο εν λόγω μοναστήρι. Ο κ. Μπάνεβ Γκέντσο, Λέκτορας του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών, ΕΚΠΑ, μίλησε για το αρχείο της Μονής Ζωγράφου ως εστία της ορθόδοξης κοινότητας και σημείο συνάντησης της σλαβικής και της βυζαντινής γραμματείας και παράδοσης, ενώ ο κ. Peev Dimiter, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Σόφιας "St. Kliment Ohridski", παρουσίασε την εργασία του με τίτλο: Χρόνος, Χώρος και Ιδέες – η προσέγγιση της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης της Μονής Ζωγράφου στο Πανεπιστήμιο της Σόφιας. Κατόπιν οι κ.κ. Βογκον Grigor, Επιστημονικός Συνεργάτης του Πανεπιστημίου της Σόφιας και Φωκίων Κοτζαγεωργής, Επίκουρος Καθηγητής Νεότερης Ιστορίας του Α.Π.Θ., αναφέρθηκαν στη συλλογή οθωμανικών εγγράφων στο ψηφιακό αρχείο της Ι.Μ. Ζωγράφου ενώ τέλος ο κ. Νικόλαος Ματζούρης, Θεολόγος, Συντηρητής Βιβλίου, Καθηγητής (ΕΔΙΠ) ΑΕΑΘ, αναφέρθηκε για τις εργασίες ανακαίνισης της Βιβλιοθήκης της Ι.Μ. Ζωγράφου: Ανάλυση και παρουσίαση εφαρμογών προληπτικής συντηρήσεως.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εργασίες του Πρώτου Διεθνούς Επιστημονικού Εργαστηρίου προβάλλονταν ζωντανά μέσω live streaming και ότι παρουσιάσεις των ανακοινώσεων μετά την επεξεργασία τους θα «ανέβουν» μόνιμα στην ιστοσελίδα της Αγιορείτικης Εστίας.

Το Δεύτερο Επιστημονικό Εργαστήριο της Αγιορείτικης Εστίας θα πραγματοποιηθεί το τελευταίο τρίμηνο του 2017 (η οριστική ημερομηνία θα ανακοινωθεί αργότερα) και σύντομα θα κυκλοφορήσει η πρόσκληση με τις αιτήσεις συμμετοχής.